

Tertia.

guinem & claros præfert natales. At hæc nobilitas vti suum habet ortum, ita suum etiam occasum & interitum ignorare non potest. Tertia, quam virtus patet est eruditio. Vulgata phrasi dicitur: Homo nobilis est, aut quia ingenij nobilis, iudicij maturi, memoriæ excellentis; aut quia bene institutus, optimè moratus, insigniter doctus, eximie sedatus, omnibus sese attemperare gnarus. Hic quisvis dispiciat, quibus velit nobilitatis insignibus ornari, si nondum ex claritate fulgeat. Seneca de nobilitate vera differens: *Bona mens, inquit, omnibus patet, omnes ad hoc sumus nobiles. Si quid aliud est in philosophia boni, hoc est, quod stemma non inspicit. Patriarchus Socrates non fuit: Cleanthes aquam traxit, & rigando hortulo locavit manus: Platonem non accepit nobilem philosophia, sed fecit. Quis ergo generosus? Ad virtutem bene à natura compositus. Hoc unum est inveniendum. Non facit nobilem atrium plenum fumosis imaginibus: Nemo in nostram gloriam vixit: quod ante nos fuit, nostrum non est. Animus facit nobilem, cui ex quacunque conditione supra fortunam licet surgere.*

1. Tim. 8. 17.

Paulus Timotheum suum hortatus: *Diuitibus, inquit, huius sæculi præcipue non sublimè sapere. Præcipi vult, non suaderi his, qui ceteros facultatibus, nobilitate, aliis dotibus antistant, supercilium non erigere, non insolere: Dic eis & munda ut famulos atque subditos, & quoscumque alios, non minus quam se, ac suos putent esse homines. Contrarium subinde factum. Homines ac potentes ac nobiles supercilio tam grandi feruos suos, & ignobiliore alios desexerunt, perinde ac si magnates illi de longe meliore luto sint facti. Minime Christiana, & amens, barbaraque insolentia hoc est. Præcipe igitur, præcipe tam fastuosos pavonibus cristas ponere, & meminisse, non sola multitudine fumosarum imaginum, nec stemmatis tantum & longi sanguinis æstimatione censeferi hominem; vera nobilitatis insignia, virtutis & eruditionis esse ornamenta; suis aliis scire, auctiorem doctrinam comparare, sanctius ad virtutis leges vivere, hoc facit nobilem.*

Tobias fuit vir ad omne virtutis imperium exactissimus.

Talem in exemplum statuimus Tobiam, qui familia, & stirpe clarus, clarior fuit virtute, vir exactissimus ad omne virtutis imperium. Talis & Rom. martyr, vir nobilissimus, qui Galerij Imper. enos Asclepiadi Antiochie præfecto in os obticiens: Ablit à me, inquit, ut nobilem me præter parentum sanguis, aut lex curiæ; generosa Christi sequela nobilitat viros. Non cupio ut mihi, meoque generi quidquam parcas. Christi sanguis pro me fusus me nobilitat. Oratione tam ingenua irritatus Asclepiades, Christi Athletam flagris & plumbis cædi, latera mucronibus cõscindi iussit. At Rom. non minus fortiter ac liberè: Gratias ago tibi, o præfecte, inquit, quod in meo corpore, multa referaris ora, quibus Christum meum deprædicem. Tot ecce Christum in me linguæ, tot laudent labia, quot vulnera.

§. III.

N Oitro hoc ævo in aulis principum illastre nobilitatis ornamentum & insigne est clavis aurea, quam reges, Principesque dant Magnatibus, qui sibi à cubiculis sunt. Oratio & eleemosyna claves cali sunt aureæ. Has quisvis desiderat, quavis hora eas impetrat, hæc gemina clauis momentis omnibus cælum referat. His ornamentis ad omnem nobilitatis perennitatem insignimur.

Oratio & eleemosyna claves cali sunt aureæ.

Inuolva in coactis prius nobilitatis insignem.

Ante annos quadraginta & plures, quod recentissimè memini, vir non longi sanguinis, nec lunulis pedem insignitus, sed arte musices clarissimus auream à suo principe clauem in eximij favoris signum accepit. Sapiuit vir iste, & intra suam sese fortunam continuit, clauam galeam non perforauit, non se alium, quam erat, iactauit: Sedit, abiebat, qui sum; & gloriosus ui-

hi mea me arte euehi; satis est mihi clavis aurea, maximi favoris argumentum, hæc vna clavis satis me nobilitat. Præter hæc & modeste.

Clauis aurea nobilibus inferi potest, quisquis id sermone affectat. Et genus & formam regina non pecunia, sed pecunia largitio, sed eleemosyna, sed oratio donat. Eleemosyna & oratio, duæ clauis aureæ. Eleemosyna cælum, oratio cor referat diuinum, cõ spiritus ardentem precantis ingreditur. Hieronymus Celantiam sapienter instituit: *Nulli te inquam ait, de generis nobilitate preponas, nec loco humilioris natas te inferiores putes. Nescit religio nostra suspicere singulorum. Sola apud Deum libertas est non seruire peccatis, summa apud Deum nobilitas est clarum esse virtutibus.*

De eleemosyna cali clauis aurea Hebræus vates Daniel luculentissimè: *Quamobrem, inquit, rex consilium meum placeat tibi, & peccata tua eleemosynis redime, & iniquitates tuas misericordis pauperum. Hoc noster nobis Tobias suo loco dicit. Quoniam eleemosyna ab omni peccato, & à morte liberat, & non patietur animam ire in tenebras. Fiducia magna erit coram summo Deo eleemosyna omnibus facientibus eam.*

Hic dices: Quam ego velim in egenos esse liberalissimus, & quavis hebdomade centum philippoos in pauperum turbam parti. At reuclæ tenues sunt & accipere, vacuum manum non explicant. Vellem si possem. Solatium hic ingens Aug. suppeditans: *Quidquid vis, inquit, & non potes, factum Deus computat. Disce uti, ut quicquid volueris non quid poveris.*

De oratione aurea cali clauis dixit Siracides: *Oratio humiliter se mites penetrabit, & donec propinquet non consolabitur, & non discedet donec Altissimus aspiciat. Applica hanc clauem, & referasti cælum & expugnasti cor diuinum.*

Qui geminas has clauis aureas habent hi regum regi à cubiculis sunt primæ admissiois amici, summæ nobilitatis magnates. Orando & eleemosynas erogando ius ciuitatis supernæ, nomen nobilitatis æterna obtinetur.

CAPVT II.

Tobias inter omnes tribules suos eximius.

T Obiæ genus & patriam exposuimus. Positum viri nomen, continuò multiplex comitatur elogium. bix multi.

I. Puer etiamnum & pæne infans, puerile nihil aut plex. infantile moribus præ se tulit. Cumque esset iunior omnibus in tribu Nephthalis, nihil camen puerile gessit in opere. Tob. 1. 4.

II. Cæteris omnibus ad Ieroboami vitulos aureos properantibus, ille solus Ierusalem ibat, & templum Domini frequentabat. Ita diuinæ paginæ testantur. Ibid. 5. 6. Denique cum irent omnes ad vitulos aureos, quos Ieroboam fecerat rex Israël, hic solus fugiebat conserua omnium, & pergebat in Ierusalem ad templum Domini, & ibi adorabat Dominum Deum Israël.

III. Societatem hominum prauiorum cautissimè declinabat; illud Siracidæ monitum scaturus: *Qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea, & qui communicauerit superbo, induet superbiam.* Eccl. 1. 5. 7.

IV. Omnia primitiua sua & decimas suas fideliter offerebat, ita ut in tertio anno proleptis & aduentu ministraret omnem decimationem. Fidelissimus debitor, mitissimus exactor.

V. Hæc & his similia secundum legem Dei puerulus obseruabat: parentes honorabat: statim de die repositus Deum adorabat, mensam, somnum, actiones omnes precibus Deo commendabat, leges diuinas memoriæ diligenter mandabat. Iosephus scriptor Græcus Habrazorum